

VIVIAN DEN HARTOGH

➔ Hoe leer je schulden herkennen en bespreekbaar te maken?

“Het hebben van schulden is een groot taboe in Nederland, dat maakt dat het voor professionals lastig het onderwerp bespreekbaar te maken”, stelt Vivian den Hartogh van Hogeschool Utrecht. Voor haar reden om samen met SBCM en Divosa het e-learningprogramma ‘Schulden herkennen, bespreken en aanpakken’ te ontwikkelen.

De cijfers liegen er niet om. De schuldenproblematiek in Nederland is ernstig. 45 procent van de huishoudens heeft moeite met rondkomen en 20 procent heeft echt problematische schulden. In totaal 1,2 miljoen huishoudens. “Schulden werken verlamdend, de problemen werken door in allerlei aspecten. Het hebben van schulden frustriert bijvoorbeeld dat mensen weer aan het werk komen, het belemmert participatie in de samenleving”, vertelt Vivian den Hartogh, senior onderzoeker en projectleider Lectoraat Schulden en Incasso van Hogeschool Utrecht. Uit onderzoek blijkt zelfs dat het IQ van mensen die gedurende langere tijd in schaarste leven, met een aantal punten afneemt. “Ze nemen daardoor ook minder verstandige beslissingen waardoor de problemen alleen maar groter worden.”

Beter informeren

Met de e-learningmodule krijgen professionals informatie zonder op de stoel van de schulpverlener te gaan zitten. “Het is geen mini-cursus schuldhulpverlening, maar professionals zijn wel in staat om de klant beter te helpen. Beter te informeren, te verwijzen, maar ook door fabeltjes weg te nemen.” Het handige aan de gratis module is dat professionals deze op eigen tijd en in eigen tempo kunnen raadplegen. Volgens Den Hartogh gaan er veel fabels over schuldhulpverlening rond. ‘Als ik naar de schuldhulpverlening ga, dan moet ik mijn hond weg doen’ bijvoorbeeld. Maar dat hangt van de specifieke situatie van de klant af. “Door beter inzicht in de hulp die voorhanden is, kan de professional ook veel beter doorverwijzen. De angst om verkeerd advies te geven, of om moeilijke vragen te krijgen die je niet kan beantwoorden, is nu vaak heel groot en dan wordt er liever gezwegen.”

Ook bij professionals taboe

Niet alleen cliënten durven het onderwerp niet ter sprake te brengen, bij professionals is het taboe al net zo groot. “Dat krijg ik elke keer terug op trainingen. Wat moet je zeggen? Hoe open je het gesprek? Wat is de beginvraag? We hebben het in Nederland graag over successen, niet over falen. Maar met een vraag als ‘Lukt het financieel allemaal wel? Ik kan mee voorstellen dat het moeilijk voor je/jullie is?’ oordeel je niet. Je zegt daarmee helemaal niets verkeerd. En deze vraag kun je als professional, maar ook als werkgever of collega stellen.”

Het diepgewortelde taboe leidt er ook toe dat mensen lang wachten met hulp vragen. Soms jarenlang. “Ze zijn bang om hun baan te verliezen en soms is dat ook terecht. Maar iemand die in schulden zit en dan ook nog zijn baan verliest, wordt echt over de rand geduwd. Gelukkig groeit ook bij werkgevers het besef dat ze ook hulp kunnen bieden.”

Worstelen met financiële problemen

Bijvoorbeeld bij Werkbedrijf Lucrato in Apeldoorn, dat werkzoekenden met afstand tot de arbeidsmarkt matcht. “Veel van onze medewerkers worstelen met hun financiële situatie. En dan gaat het niet alleen over schulden, maar ook over dreigende schulden. De groep mensen die de eindjes niet meer aan elkaar kan knopen groeit”, aldus personeelsadviseur Jelle Ros over de motieven van het bedrijf om zich te bekommeren om de financiën van de medewerkers. “De overheid vraagt steeds meer zelfredzaamheid van de burgers. Voor onze kwetsbare groep werknemers is dat vaak een stap te ver. Ze maken de post bijvoorbeeld al niet meer open.” Volgens Ros kan Lucrato de problemen van de medewerkers vaak niet oplossen. “We kunnen de problemen wel bespreekbaar maken en mensen helpen hulp te vinden.”

Lucrato heeft eind 2016 de e-learningmodule ‘Tel je geld’ gelanceerd, specifiek gericht op laagopgeleide volwassenen. Op een eenvoudige manier krijgen ze meer inzicht in hun financiën en leren bepaalde keuzes te maken. Ook Tel je Geld is ontwikkeld door Vivian den Hartogh, SBCM en Oefenen.nl.

Ziekteverzuim

Meer aandacht voor problematiek werkt, benadrukt personeelsadviseur Ros. Het zorgt er binnen Werkbedrijf Lucrato voor dat mensen in ieder geval eerder aan de bel trekken en niet wachten tot er beslag wordt gelegd. “De gevolgen van schuldenproblematiek zijn vaak enorm. Schulden leiden ook tot veel ziekteverzuim. Daarom is het ook een belang van de werkgever om aandacht te besteden aan deze problematiek. We proberen voorbij de schaamte te komen, om medewerkers een stap verder te helpen naar een oplossing.”

Links

- [Presentatie JUNI 2017](#)
- Tel je geld:
  - <https://participatiecampus.nl/elearningaanbod/schuldhelpverlening/131>
  - https://oefenen.nl/programma/tel_je_geld

Contactpersoon

Meer weten over de E-module Schulden herkennen, bespreekbaar maken en aanpakken

Neem dan contact op met SBCM-projectleider:

- Arie Visser.
E-mail: a.visser@caop.nl

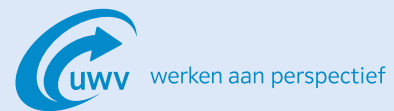
Dit praktijkvoorbeeld staat ook op:

- www.samenvoordeklant.nl/praktijk/hoe-leer-je-schulden-herkennen-en-bespreekbaar-te-maken

Kijk voor meer praktijkvoorbeelden op:

- www.samenvoordeklant.nl/praktijk

 www.samenvoordeklant.nl
 info@samenvoordeklant.nl
 @SamenvdKlant
 De Programmaraad

Samen vernieuwen we de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden